

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

nimi: Mittetulundusühing Moreno Keskus

registrikood: 80049049

tänava/talu nimi, Sütiste tee 31-40

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber:

telefon: +372 6461095

e-posti aadress: morenokeskus@morenokeskus.ee

veebilehe aadress: www.morenokeskus.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Tulemiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Netovara muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	13
Lisa 5 Materiaalne põhivara	13
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	14
Lisa 7 Annetused ja toetused	14
Lisa 8 Tulu ettevõtlusest	15
Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	15
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	16
Lisa 11 Tööjõukulud	16
Lisa 12 Seotud osapooled	16

Tegevusaruanne

MTÜ Moreno Keskuse põhitegevuseks aastal 2013 on psühhodraama meetodil põhinevate koolituste ja enesearenduslike kursuste läbiviimine ning psühhodraama, luguteatri ja supervisiooni alane väljaõpe.

Moreno Keskuse Missioon:

Moreno Keskus on psühhodraamakeskus, mille eesmärgiks on teha psühhodraama elumõistmine nähtavaks ja kättesaadavaks. Oma tegevuse kaudu uurime me endale ja ühiskonnale olulisi teemasid luues suhtlemiskeskonna, mis toetab loovusele ja spontaansusele põhinevat arengut inimeste elus ja ühiskonnas.

MTÜ Moreno Keskus juurde on asutatud kaks õppeasutust – Eesti Moreno Koolituskeskus (Haridusministeeriumi koolitusluba nr. 6316 HTM) ja Tallinna Psühhodraama Kool (Haridusministeeriumi koolitusluba nr. 5149 HTM).

Eesti Moreno Koolituskeskuse tegevus jaotub nelja valdkonna vahel:

1. Haridusvaldkond

Koolitused kuuluvad õpetaja ametioskuste täiendõppe valdkonda. Põhirõhk on lühikestel ja supervisioonilaadsetel koolitustel. Jätkeb ka järjepidev koostöö perede ja lasteadeadega aitamaks lapsi nende kasvukeskkonnas. 2013 aastal jätkus koostöö Tallinna Haridusameti ja Tallinna Ülikooliga. Paljud keskuse liikmed on ka õppejõud erinevates ülikoolides ning õppejõu töö annab keskuses läbiviidavatele kursustele ka akadeemilist usaldusväärust. Aivar Simmermann õpetas ka EMTA üliõpilasi.

Pädevus selles valdkonnas annab ka lisaväärtuse haridusvaldkonna koolitustele.

2. Enesearendus

Läbi aasta on olnud kaks erinevat enesearenduslikku gruppi, mis toimuvad kord kuus nädalavahetusel. Üks enesearenduslik grupp on mõeldud vaid naistele ja teine nii meestel kui naistele. Assistentidena olid kaasatud Tallinna Psühhodraama kooli õpilased. Jätkusid lühiaegsed koolitused kooliõpilastele, kellel on õpi ja käitumisraskused. Koostööpartneriteks on kohalikud omavalitsused. Kursusi viivad läbi Tallinna Psühhodraama kooli lõpetanud ja mujal põhikohaga töötavad kolleegid.

3. Meeskonnatöö

Meeskonnatöö koolitused on põhiliselt ärilise suunitlusega, mis moodustab väikese osa võrreldes ülejäänud, sotsiaalse suunitlusega koolitustest. Alates 2007. aastast on selle suuna koolitused maksustatud käibemaksuga. Majanduslik situatsioon aastal 2013 on paranenud, valdkonna areng stabiilne ning koostöö vanade partneritega uuenenud ja süvenenud.

4. Tervise- ja sotsiaalvaldkond

Suurenenud on koostöö erinevate tervisevaldkonna asutustega. Käivad supervisioonid mitmetes haiglates ja asutustes, mille põhitegevus on noorte rehabilitatsiooniteenuse pakkumine. Tellitud on ka arenduspäevi meeskondadele. Käivitus supervisioon naste varjupaiga töötajatele.

Eesti Luguteater

Luguteatrit kasutatakse hariduslikel, terapeutilistel, sotsiaalsetel ja kunstilistel eesmärkidel. See grupitöö vorm annab samuti uue võimaluse suhtlemaks olulistel teemadel noortega. Playback-teatri õpilaste asutatud Eesti Luguteatri põhiliseks väljundiks aastal 2013 oli avatud ja tasuta etendus linnarahvale. Aastas anti 14 etendust. Lisaks tasuta etendustele oli ka tellitud etendusi nii hariduse, avaliku sektori, kui ka ärivaldkonna ettevõtetele. Tehit ka õppevideod TTÜ õppeprogrammide tarvis. Esimene, arenguestlustest ja teine töövahend mentoritele.

Luguteatri juurde tekkis ka stuudio.

Koos Rein Heinsaluga (lavastaja ja dramaturg) alustas projekt „Ma mäletan....“ Etendus Mari, Katrini, Aivar ja Jaani mälestustest. Ka käivitus etenduse „Ma olen 20ne aastane“ ettevalmistus.

Mõlema etenduse esietendused jäävad aastasse 2014.

Tallinna Psühhodraama Kool

Jätkus psühhodraama rakendajate ja psühhodraama lavastajate (CP) väljaõpe.

Aastal 2012 vastu võetud uus lend õpilasi on õpingutega poole peal, õppejõud on Tuuli Vellama ja Pille Isat. Lisandus ka Sirkku Aitolehti ja Andres Sild, Aivar Simmermann. Nende ained algavad 2014. Käivad ettevalmisused algavaks CP taseme väljaõppeks, mis alustab aastal 2014.

Supervisiooni ja Coachingu Koolituskeskus

Üksuse eesmärgiks on koolitada supervisiooneid ja annab tööalast täiendharidustsupervisioonimeetodite rakendamiseks kovisioonis.

Koolituskeskus pakub individuaalset ja grupisupervisiooni ning coachingut erinevate erialde professionaalidele, juhtidele, meeskondadele ja organisatsioonidele. Koolitusluba 7289 HTM.

Suuna juht on Karin London, kes koos Pille Isatiga õpetab välja tulevase supervisiooneid.

Projekt

Moreno keskus koordineerib rahvusvahelist õpikoostöö projekti „Draama ühendab inimesi“

Europa elukestva õppe programmi Gruntvig LLP raames rahastatud projekt „Drama connecting people“ haarab lisaks Moreno keskusele ühisesse õpiringi Helsingi draamaõppe ja -töö firma DOT (Föreningen för Drama och Teater), Loode – Inglismaa Chesteri Ülikooli draamaspetsialistid ja Saksamaa tööstuslinna Hammi teatrihariduskeskuse MTÜ nimega Bildungswerk für Theater und Kultur teatripedagoogid. Kaks aastat vältava projekti jooksul külastatakse üksteise organisatsioone ühise õppimise ja draama-ala arenduse huvides, kusjuures osalevad maad pakuvad omalt poolt parimaid ja põnevamaid draamatöö näiteid ning koostööprojekti üritused haaravad kohapeal ka laiemat huviliste

ringi. Projektiga seoses luuakse Moreno keskuse all spetsiaalne õpperühm, kes koosneb draamaõpetajatest/koolitajatest ning mille tegevusse haaratakse ka täiskasvanud õppijaid.

Info Katrin Nielsen

e-mail katrin.nielsen@kultuur.edu.ee

+372 56 601 694

Gruntvigi õpikoostöö projekt „DRAAMA ÜHENDAB INIMESI“ 2013-2015

OSALEJAD: Moreno Keskus, EST Koordinaator

Chester University, UK link <http://www.chester.ac.uk/node/23493>

Bildungswerk Für Theater und Kultur, GER <http://www.btk-hamm.de/>

Föreningen för Drama och Teater, FIN <http://www.dotdot.fi/start/>

Projekti taust

Euroopa on hädas marginaliseerumise, sotsiaalselt tõrjutud gruppidega nagu majanduspögenikud, mustlased, diaspooriline elanikkond, pooleli jäänud haridusteege töötud ning sealhulgas ka majanduslikult ja sotsiaalselt kindlustamata kutsegrupid nagu kunstnikud ja kunstikoolitajad. Viimane grupp, täpsemalt draamakoolitajad, draamameetodite ja osalusteatri praktikud, teatriharidusega vabakutselised ongi selle projekti otsene sihtgrupp, kes saavad võimaluse arendada ennast ja edendada uudeid kunstipraktikaid töötamaks kodanikuühiskonna arendamise nimel sotsiaalse kaasamise, keeleõppe ja ennetusega.

Eesmärgid:

1. Uudsete osalusteatri- ja draamapraktikate rahvusteülene levitamine, täiskasvanute koolitajate rahvusvaheline koostöö ja kogutud teadmiste/praktikate jäädvustamine, iga osaleva maa keeles
2. Koostöö eri tüüpi haridusasutuste (formaal-informaal ja mitte-formaalhariduse) ja astmete vahel – projekti on haaratud nii ülikool, kui mitte-formaalset ja informaalset haridust pakkuvad ühingud, nii kõrgel tasemel eksperdid kui täiskasvanud õppijad ja kohapeal kaasatakse noori.
3. Draamapraktikute ja muude alade professionaalide, kes töötavad erinevate sotsiaalsete gruppide ja probleemidega, rahvusvaheline koostöö, töötavate ja võtete arendus, töötubade loomine, testimine ja esitlemine, rahvusvahelise võrgustiku loomine.
4. Artistide ja täiskasvanud koolitajate oskuste täiendamine ja toe pakkumine tööks erinevate sotsiaalsete gruppide ja probleemidega.

Lisaks kaheaastasele koostööprogrammile igal osaleval maal, on plaanis koostada ja levitada ingliskeelset virtuaalset kogumikku, mis saab osalevate maade keeltes olema kättesaadav e-väljaande vormis.

Kogumik sisaldab draamatöö sõnavara ja terminoloogiat seletusi ning artikleid ja näiteid parimatest praktikatest draamatöös.

Projekti tulemuste jagamiseks ja draamapraktikute võrgustiku heaks on käivitatud blogi <http://dramaconnectingpeople.wordpress.com/> ja liigutakse projekti oma e- väljaande poole.

TEGEVUSED

2013 AASTAL

September 2013 – Meeskondade loomine. Moreno Keskuse meeskonda kuuluvad:

1. Aivar Simmermann – vastutav juht
2. Katrin Nielsen – projekti koordinaator
3. Katrin Laansalu – sekretär/assistent

Sündmuste korraldusse kaasatakse Eesti Luguteatri liikmeid ja Viljandi Kultuuriakadeemia õppejõude jt draamapraktikuid.

2.-6. Oktoober 2013 Chesteris avaseminar.

1. päev

- Praktiline draamasessioon - tutvumine, ootuste ja lootuste kaardistamine..
- Ühine draamatöötuba Chesteri MA loovkunstide tudengitega – *Practice as Research Dimension: Reflection*

2. päev

- Metoodiline seminar-töötuba, mis käsitles rändmustlaste probleemidele keskendunud draamaprojekte Chesteris ja mustlastega seotud stereotüüpe ja probleeme partnermaades.

3. päev

- toimus ka DCP projekti tegevuskava ülevaatamise ja majandamist ning aruandlust käsitlev kuue tunnine koosolek. Lisaks arutati projekti peakausta koostamist ja koostatava kogumiku väljaandmisega seotud küsimusi.

4.päev

- Walesi-päev – ekskursioon Conwysse

Korraldajad Allan Owens ja Emma Godding Chester University

Avaseminari tegevusi viis vastuvõtjate kõrval läbi Aivar Simmermann, projektkoosolekut juhtis Katrin Nielsen, visiiti protokollis ja assisteeris Silvia Soro.

2014 AASTAL

6. - 8. märtsil. 2014 Tallinnas, Moreno keskuses Sissejuhataav seminar „**Draama ja elukestev õpe**“;

1.- 2. päev

- Ekskursioonid, KUMUsse, Tallinna Südalinna kalmistule ja Ajaloomuuseumisse
- Ajalooretke refleksioon
- Draamasessioon „Neli aastaaega“ elukestva õppe teemal – mida on vaja teada/õppida läbi elu?
- Luguteatri etendus „Eluring“ ja ühine õhtusöök

3.päev

- Oktoobrikaise loomeplatvormi planeerimiskoosolek, ajurünnak
- Kogumiku idee formeerimine
- Edasise töökava ülevaatamine.
- Teatrikülastused Rahvuskooper Estonias või STÜ Okasroosikese lossis

*Korraldajad Katrin Nielsen, Aivar Simmermann, Katrin Laansalu**Osaesid: Raija Airaksinen FTK, Lynn Sampson UC, Anne Sandström DOT, Birgitta von Wright DOT, Raquel Benmergui DOT, Maria Helander DOT, Jaan Väärt Moreno Keskusest ja Luguteatri näitlejad.*

22. - 25. Oktoober 2014 Eestis, Ida-Virumaal 3-päevane rahvusvaheline rakendusteatri loomeplatvorm draamapraktikutele, millele järgneb ühepäevane konverents laiemalt kõigile huvilistele.

Loomeplatvorm annab võimaluse rahvusvahelistele meeskondadele töötada välja töötubade ja õpikodade mudeleid ning võimaldab neid katsetada kohalike sihtgruppidega. Laiemad teemad: sotsiaalne kaasamine ja kogukonnatöö. Ühepäevane konverents korraldatakse koostöös Sillamäe Linnavalitsuse, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia ja Narva Kolledžiga ning Ida- Virumaa kultuuriliste MTÜdega ja abiorganisatsioonidega (jätkuv koostöö, mis algas 2012. Aastal MISA projektkoolitusega „Koo on parem“, MTÜ Pro Consensio kaudu). Jooksvalt käib kogumiku tekstide kokkupanek.

19. – 23. Veebruar 2015 Saksamaal, Hammis – 3-päevane praktiline koolitus teemal draamatöö mitmekultuurilises kontekstis, fookusega keeleõppel ja integratsioonil. Kogumiku materjalide lõplik toimetamine.

Juuni 2015 Soomes, Helsingis – 2-päevane seminar Helsingis ja selle ümbruses teemal draamatöö eakatega hooldekodudes ja hoolekandenasutustes ning teatriprojektid kogukonnatunde loomiseks. Näidete ja töötubade jagamine. Professionaalne dialoog. Projekti lõpetav koosolek ja kogumiku esitus.

Juuli 2015 – kogumiku väljaandmine; peakausta dokumentatsiooni kokkupanek ja projekti jäädvustamine ning vastukaja erinevates keeltes internetilehel.

Projekti tulemused:

- On toimunud draamatöö oskuste ja teadmiste ülekannet erinevate põlvkondade praktikute ja koolitajate vahel;
- On täiustatud draamatöö meetodikaid ja leiutatud uusi tööviise, seda rahvusvahelises meeskonnas koos ühise sõnavara juurutamisega;
- On teadvustatud uusi töövõimalusi ja uuritud parimaid praktikaid koduseks rakendamiseks;
- On loodud toimiv rahvusvaheline koostöö draama õpetamise ja õppimise vallas ja loodud uus võrgustik draamapraktikute vahel;
- Kogemused, praktikate näited ja õppevahendid projektist on kokku kogutud ja kättesaadavad iga maa keeles erialaveebidel, projekti võrgulehel ja kogumiku kujul;

On arenenud koostöö keskuste ja perifeeria vahel mitmel tasandil: EÜ erinevate tasemetega maade vahel, riikide siseselt keskuste ja äärealade vahel ja institutsionaalselt formaalharidusastutuste ja mitte-formaalse hariduse ühenduste vahel.

MTÜ Moreno keskusel on 5 liiget. Aastal 2014 liitub MTÜ Moreno keskusega Karin London. Tema valdkonnaks jääb Supervisiooni koolituse korraldamine. Selleks luuakse ka allüksus ning taotletakse eraldi koolitusluba.

Aivar Simmermann

juhatuse esimees

Tallinn, ...2014

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	36 853	28 439	2
Nõuded ja ettemaksed	31 611	71 478	3
Kokku käibevara	68 464	99 917	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	2 150	2 812	5
Kokku põhivara	2 150	2 812	
Kokku varad	70 614	102 729	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	15 013	21 596	6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	7 489	0	7
Kokku lühiajalised kohustused	22 502	21 596	
Kokku kohustused	22 502	21 596	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	81 133	58 459	
Aruandeaasta tulem	-33 021	22 674	
Kokku netovara	48 112	81 133	
Kokku kohustused ja netovara	70 614	102 729	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	3 311	182 890	7
Tulu ettevõtlusest	161 691	241 043	8
Kokku tulud	165 002	423 933	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-27 561	-209 531	9
Mitmesugused tegevuskulud	-76 458	-59 958	10
Tööjõukulud	-89 928	-116 881	11
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 289	-4 819	5
Muud kulud	-2 355	-9 704	
Kokku kulud	-197 591	-400 893	
Põhitegevuse tulem	-32 589	23 040	
Muud finantstulud ja -kulud	-432	-366	
Aruandeaasta tulem	-33 021	22 674	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-32 589	23 040	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 289	4 819	5
Kokku korrigeerimised	1 289	4 819	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	39 868	-46 913	
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	906	-17 660	
Laekunud intressid	1	5	
Makstud intressid	-434	-397	
Kokku rahavood põhitegevusest	9 041	-37 106	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-627	-578	5
Laekunud intressid	0	26	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-627	-552	
Kokku rahavood	8 414	-37 658	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	28 439	66 097	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	8 414	-37 658	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	36 853	28 439	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2011	58 459	58 459
Aruandeaasta tulem	22 674	22 674
31.12.2012	81 133	81 133
Aruandeaasta tulem	-33 021	-33 021
31.12.2013	48 112	48 112

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse meetodit.

Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk.

Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on sõltuvalt ebatõenäoliselt laekuva nõude tekkimise põhjustest kantud osaliselt või täies ulatuses kuludesse. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 180 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses.

Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 128 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnas ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 128

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Inventar	3 - 5 aastat

Arvutid ja arvutisüsteemid	5 aastat
----------------------------	----------

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast, või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud", v.a. need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitava materiaalse põhivara finantseerimisega.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui:

- a) sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel; ja
- b) sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Vastavat kohustust kajastatakse bilansis lühi- või pikaajalisena olenevalt sellest, millal toimub sihtfinantseerimisega kaasnevate tingimuste täitmine.

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses (tasuta saadud vara soetusmaksumuseks on tema õiglane väärtus) ja kajastatakse vastavalt põhivara arvestuse juhendile; vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui on täidetud samad kriteeriumid mis teguvuse sihtfinantseerimise korral:

- a) sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel; ja
- b) sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud.

Tulud

MTÜ Moreno Keskus tulude ja kulude aruanne on koostamisel on lähtunud RTJ 14 lisas toodud skeemist.

Tulud on kirjendatud tekkepõhiselt. Teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamise kaasnevad kulutused.

Intrassitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

MTÜ Moreno Keskuse põhitegevuseks on psühhodraama meetodil põhinevate koolituste ja enesearenduslike kursuste läbiviimine ning psühhodraama - ja luguteatri - alane väljaõpe.

Kulud

MTÜ Moreno Keskus tulude ja kulude aruanne on koostamisel on lähtunud RTJ 14 lisas toodud skeemist.

Kulud on kirjendatud tekkepõhiselt. Teenuse osutamiseks tehtud kulutused kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides teenuste eest saadavate tuludega.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - põhitegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud põhitegevuse tulemit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Sularaha kassas	1 171	783
Arvelduskontod	35 682	27 656
Kokku raha	36 853	28 439

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	29 135	29 135	
Ostjatelt laekumata arved	29 135	29 135	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	43	43	4
Muud nõuded	824	824	
Laenunõuded	256	256	
Viitlaekumised	568	568	
Ettemaksed	1 609	1 609	
Tulevaste perioodide kulud	1 609	1 609	
Kokku nõuded ja ettemaksed	31 611	31 611	
	31.12.2012	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	21 679	21 679	
Ostjatelt laekumata arved	21 679	21 679	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 378	3 378	4
Muud nõuded	44 135	44 135	
Laenunõuded	256	256	
Viitlaekumised	43 879	43 879	
Ettemaksed	2 286	2 286	
Tulevaste perioodide kulud	2 286	2 286	
Kokku nõuded ja ettemaksed	71 478	71 478	

Real "Viitlaekumised" 2012 aastal on projektiga seotud viimane kontrollitud toetus, millega seotud kulutused on tehtud kõik 2012 aastal ning mis laekus 2013 aastal.

Laenuintressi on arvestatud 2% aastas.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	10	0	23
Käibemaks	0	-876	0	1 060
Üksikisiku tulumaks	0	1 334	0	2 958
Sotsiaalmaks	0	2 327	0	5 158
Kohustuslik kogumispension	0	126	0	242
Töötuskindlustusmaksed	0	212	0	650
Ettemaksukonto jääk	43		3 378	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	43	3 133	3 378	10 091

Lisa 5 Materiaalne põhivara

(eurodes)

				Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2011				
Soetusmaksumus	9 929	9 929	10 164	20 093
Akumuleeritud kulum	-7 168	-7 168	-5 872	-13 040
Jääkmaksumus	2 761	2 761	4 292	7 053
Ostud ja parendused	578	578	0	578
Amortisatsioonikulu	-994	-994	-3 825	-4 819
31.12.2012				
Soetusmaksumus	10 507	10 507	10 164	20 671
Akumuleeritud kulum	-8 162	-8 162	-9 697	-17 859
Jääkmaksumus	2 345	2 345	467	2 812
Ostud ja parendused	627	627	0	627
Amortisatsioonikulu	-909	-909	7 699	6 790
Muud muutused			-8 079	-8 079
31.12.2013				
Soetusmaksumus	11 134	11 134	2 085	13 219
Akumuleeritud kulum	-9 071	-9 071	-1 998	-11 069
Jääkmaksumus	2 063	2 063	87	2 150

prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu” projekt „Kvalifitseeritud tööjõu suurendamine ja integratsioon tööturule läbi koostöö ja sotsiaalse dialoogi” Nr 1.3.0102.10-0278. Projekt lõppes 31.12.2012.

Soetatud põhivara kajastati brutomeetodil kuni projekti lõppemiseni 31.12.2012, mille käigus oli võetud sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses ja vara soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Soetatud vara amortiseeriti kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse projekti jooksul, ehk siis 2,5 aastaga.

Projekti toetas Euroopa Sotsiaalfond.

Soetatud inventariga said sisustatud koolitusruumid. Projekt on lõppenud. Jätkuprojektiks MTÜ Moreno Keskus raha SA'lt Innove ei saanud. Seega on areng selles valdkonnas vaid KOV – de õul.

Projekti käigus soetatud vara on üle antud KOV - le ning seoses sellega ka kantud MTÜ Moreno Keskus bilansist välja. Põhivara mahakanded sisalduvad ridadel "Muud muutused" -8079 eurot ja "Muu materiaalse põhivara" veerus ridadel "Amortisatsiooni kulu" ja "Akumuleeritud kulum" summas +8079 eurot.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	3 085	3 085			
Võlad töövõtjatele	6 439	6 439			
Maksuvõlad	3 133	3 133			4
Muud võlad	1 906	1 906			
Muud viitvõlad	1 906	1 906			
Saadud ettemaksed	450	450			
Tulevaste perioodide tulud	450	450			
Kokku võlad ja ettemaksed	15 013	15 013			

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	2 195	2 195			
Võlad töövõtjatele	6 944	6 944			
Maksuvõlad	10 091	10 091			4
Muud võlad	2 366	2 366			
Muud viitvõlad	2 366	2 366			
Kokku võlad ja ettemaksed	21 596	21 596			

Lisa 7 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 311	179 428	9
Sihtfinantseerimise amortisatsioon	0	3 462	
Kokku annetused ja toetused	3 311	182 890	

inimesi" raames 10 800 eurot ning projekti kulusid aruandeaastal olid 3 311 eurot (Vt. Lisa 6). Peale tehtud kulutusi jääb sihtfinantseeringu saldoks summas 7 489 eurot mis on kajastatud bilansis kontol "Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused" summas . Projekt lõppeb 31.07.2015 aastal.

Lisa 8 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2013	2012
Koolitus	141 735	214 305
Supervisioon	17 918	24 247
Ruumide rent	1 211	2 491
Muu tulu	827	0
Kokku tulu ettevõtlusest	161 691	241 043

Lisa 9 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2013	2012
Transpordikulud	1 451	1 677
Üür ja rent	2 694	1 265
Mitmesugused bürookulud	2 906	3 008
Lähetuskulud	3 311	1 532
Tööjõukulud	0	32 487
Projekti muud tegevusega seotud kulud	0	151 065
Muud	17 199	18 497
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	27 561	209 531

2012 aastal projektiga „Kvalifitseeritud tööjõu suurendamine ja integratsioon tööturule läbi koostöö ja sotsiaalse dialoogi“ seotud töötajate tööjõukulud on raamatupidamises kajastatud real "Sihtotstarbeliste finantseeritud projektide otsesed kulud". Kogukuludest moodustavad ülalmainitud projektiga seotud otsesed kulud summas 183 552 eurot (2011 aastal 122 286 eurot) ning projektiga seotud tööjõukulud on summas 32 487 eurot mis sisaldab ka sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu (2011 aastal 29 003 eurot). Kogukuludest 25 979 eurot (2011 aastal 13 802 eurot) moodustavad põhitegevusega seotud otsesed kulud.

2013 aastal projekti "Deaama ühendab inimesi" saadud sihtfinantseeringu eest tehtud kulutused on kajastatud real "Lähetuskulud".

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2013	2012
Üür ja rent	6 956	3 410
Energia	1 428	1 253
Elektrienergia	803	610
Soojusenergia	625	643
Mitmesugused bürookulud	9 705	12 558
Lähetuskulud	10 860	6 903
Koolituskulud	31 322	15 437
Muud	16 187	20 397
Kokku mitmesugused tegevuskulud	76 458	59 958

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	67 110	111 057
Sotsiaalmaksud	22 818	38 311
Kokku tööjõukulud	89 928	149 368
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	0	32 487
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	6	8

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2013	31.12.2012
Füüsilisest isikust liikmete arv	4	4

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Asutajad ja liikmed	569	0	772	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2013	2012
Arvestatud tasu	65 066	78 960

Arvestatud tasu koosneb töötasudest ning töötasult arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksudest.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 21.06.2014

Mittetulundusühing Moreno Keskus (registrikood: 80049049) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PILLE ISAT	Juhatuseliige	21.06.2014
ANDRES SILD	Juhatuseliige	23.06.2014
AIVAR SIMMERMANN	Juhatuseliige	28.06.2014

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata koolitus	85599	Jah
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6461095
E-posti aadress	morenokeskus@morenokeskus.ee
Veebilehe aadress	www.morenokeskus.ee